

Tehniline kirjeldus

Projekti „Kinniste lasteasutuste ja vangla personali teadmiste ja oskuste parandamine töös lastega” raames, mida rahastati Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste 2014-2021 programmi „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine” projekti „Alaealiste erikohtlemise süsteemi loomine” vahenditest Justiitsministeeriumiga sõlmitud partnerlusleppel alusel viidi aastatel 2022-2023 läbi kolm koolitust kõrge abivajadusega ja riskikäitumisega noortega töötavale spetsialistile. Kokku läbis koolituse 72 kinnise lasteasutuse teenuse töötajat ja alaealistega töötavat kriminaalhooldusametnikku. Projekti käigus koostöös Tartu Ülikooli Narva kolledžiga loodud õppekava autoriõigused kuuluvad Sotsiaalkindlustusametile. Sotsiaalkindlustusamet on käigus loodud õppekava vastavalt koolitusgruppide tagasisidele uuendanud ning jätkab kinnise lasteasutuste teenuse töötajate kompetentside arendamisega.

Hanget rahastatakse 2021-2027 Ühtekuuluvuspoliitika fondide meetme 21.4.7.9. „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetsed ja vastavad perede vajadustele” toetuse andmise tingimuste (TAT) „Laste ja perede toetamine” tegevus vahenditest.

Hange on jaotatud VII osaks ehk koolituste mooduliteks. Pakkuja võib esitada pakkumuse ühele või kõikidele osadele/moodulitele.

1. Hanke eesmärk ja koolituse sihtgrupp

Teenuse eesmärgiks on:

- Koolituse „Kõrge abivajadusega ja riskikäitumisega noortega töötavale spetsialistile baaskoolitus” ühe või mitme mooduli koolitajate leidmine, koolituse ette valmistamine ja läbiviimine (sh õppijate iseseisva töö andmine, tööde läbivaatamine, hindamine ning grupitasandil tagasisidestamine).
- koolituse tulemusena kõrge abivajadusega ja riskikäitumisega noortega töötavate spetsialistide professionaalse arengu toetamine, arvestades valdkonna spetsiifikat ning noorsootöö, sotsiaaltöö, traumateadliku lähenemise ja miljööteraapiaga seotud oskuste arendamine, et toetada noorte käitumise ja hoiakute muutmist ja valida probleemide lahendamiseks kohane lähenemine.

Sihtgrupp: Koolituse sihtrühmaks on kinnises lasteasutuses vahetult lastega kokkupuutuvad töötajad ja/või asendushoolduse töötajad.

2. Koolituse sisu ja nõuded

Tegevused/protsessid:

- 1) koolituse moodulite teemadel loodud koolituse sisu, sh õppematerjalid (moodulite koolituskavad);
- 2) iseseisva osa läbimiseks on õppijatele antud selged ja konkreetsed juhised ning korrektsed materjalid, mis on õppijatele kättesaadavad veebikeskkonnas;
- 3) läbi viidud tellija poolt tellitud koolitused koolitusgruppidele;
- 4) iseseisvad tööd on tagasisidestatud kirjalikult igale koolitusel osalejale või grupi tagasisidena koolitusgrupile.

Koolitus toimub kontaktõppena Sotsiaalkindlustusameti poolt tagatavates ruumides Tallinnas ja/või Tartus ning Tellija teavitab koolitatavaid. Täitjale sellega kulusid ei kaasne. Erandolukordades nt Vabariigi Valitsuse kehtestatud tervishoidu tagavate piirangute kehtivuse

ajal või Tellija ja Täitja kokkuleppel on võimalik korraldada kontaktõppe vormis toimuvat koolitust veebikoolitusena.

Koolitus viiakse läbi moodulite kaupa, üks koolitusmoodul kestab kaks tööpäeva, eelduslikult läbitakse kaks moodulit ühes kalendrikuus. Esimese koolitusega alustatakse eelduslikult kuu aja jooksul peale lepingu sõlmimist.

Koolituse viimane moodul peab olema osaliselt seminarivormis ning sisaldama grupitöid ning valdkonnaekspertide kaasamist lõpuarutelus.

I moodul – 1. Teema: Lapse õigused ja täiskasvanu roll nende rakendamisel (1 päev).

2. Teema: Grupiprotsessid ja grupiga töötamine (1 päev), kokku 24 akadeemilist tundi.

- Ülevaade rahvusvahelistest lapse õigustest ja lapse õiguste konventsiooni põhiprintsiipidest, lapsesõbralikust menetlusest.
- Ülevaade spetsiifiliselt kinnisel teenusel viibivate laste õigusi reguleerivast riigisisest ja rahvusvahelisest õigusest.
- Ülevaade õiguskantsleri kontrollkäikudel kinnistesse asutustesse tehtud praktilistest soovistest ja järeldustest.
- Grupiprotsessid, grupi dünaamika, gruppide liigid.
- Grupi juhendamine ja individuaalsuse märkamine ning individuaalsete tugevuste arendamine grupis.
- Grupikliima mõju noore arengule ja iseseisvuse kujunemisele.
- Töötajate meeskond kui grupp.

II moodul – Lapse areng ja arengukeskkonna mõju (maht 24 akadeemilist tundi)

- Lapse areng ja trauma mõju lapse vanuselisele arengule.
- Arengukeskkonna sh traumeerivate kogemuste mõjust psüühika- ja käitumishäirete kujunemisele.
- Ebasoodsate lapsepõlvkogemuste mõju lapse arenguloole.
- Toetava keskkonna mõjust lapse enesekindluse tõstmisel läbi tugevuste/kaitsefaktoritele keskendumise.
- Traumast taastumise toetamine.
- Töötaja enese eest hoolitsemine.

III moodul – Suhete loomine ja hoidmine. Miljööteraapia (maht 24 akadeemilist tundi)

- Suhtlemine, kui noorsootöö ja sotsiaaltöö põhialus, mis on suunatud lapse heaolu tagamisele.
- Suhtlemise põhialused – usaldus, stiilid, rollid, suhtlemise mõju, lapsega suhtlemine.
- Turvaline suhtluskeskkond.
- Kiindumussuhted.
- Töötaja roll.
- Miljööteraapia - organisatsioon kui terapeut.
- Suhtlemisoskuste arendamine.

IV moodul – Konflikti mõistmine ja lahendamine (maht 22 akadeemilist tundi)

- Konflikti tekkimise põhjused, konflikti olemus, konflikti mõtestamine.
- Kõrge riskiga noore konfliktse käitumise põhjused ja ajendid.
- Karistav ja mittekaristav lähenemine negatiivsele käitumisele ja konfliktidele.
- Taastava õiguse mõiste ja eesmärgid, põhimõtted ja meetodid, paradigma vahetus.

V moodul – Täiskasvanu võimalused agressiivse käitumise ennetamiseks ja turvalisteks sekkumisteks (maht 22 akadeemilist tundi)

- Vägivald ja agressioon KLAT teenusel: riski- ja kaitsefaktorid.
- Agressiooni ennetamise alustalad.
- Enda käitumise teadlikustamine.
- Esimesed sammud füüsilise agressiooniga kokkupuutel.

- Turvalised füüsilised sekkumisvõtted.

VI moodul - Noorte iseseisva toimetuleku arendamine - kinnine teenus ja või õigussüsteemi teenus kui ajutine meede lapse ja noore elus (maht 22 akadeemilist tundi)

- Noorsootöö põhialused.
- Noorte areng ja heaolu.
- Noorte iseseisvust toetavad tegevused.
- Enesemääratlemise teooria.

VII moodul - Pere, kogukonna ja võrgustikutöö ehk töö lapse ümber oleva süsteemiga (maht 18 akadeemilist tundi)

- Ülevaade perekesksest lähenemisest ja pere kaasamisest.
- Võrgustikutöö ja kogukonnatöö kui ressurss.
- Turvaline tugivõrgustik.
- Ühenduses olemine.
- Nügimine.
- Lapse kogukonda naasmise planeerimine

Täitja võib esitada lisaks moodulite loetelu täiendamiseks pakkuda omalt poolt sobilikke lisateemasid, mille ülesehitus ja sisu kooskõlastatakse Tellijaga.

Täitja roll ja kohustused:

- koolituse täpsema fookuse, teemade määratlemine ja praktiliste ülesannete kinnitamine koostöös koolituse Tellijaga ning lähtudes Tellija poolt välja töötatud õppekavast;
- osalejatele koolitusmaterjalide välja töötamine ning kooskõlastamine Tellijaga;
- esmaste elektrooniliste koolitusmaterjalide edastamine Tellijale vähemalt 5 päeva enne koolituse toimumist, laadides need üles e-keskkonda digiriigiakadeemias;
- koolituse läbiviimine.

Koolituse toimumise aeg ja koolituse tellimine:

Koolituse moodulid peavad toimuma etteantud järjekorras ning vähemalt kaks moodulit ühele koolitusgrupile peavad toimuma ühe kuu jooksul. Lepingu perioodil viiakse läbi minimaalselt üks koolitus (ehk VII moodulit) ühele koolitusgrupile aastas.

Tellija tellib eeldatavasti kord aastas koolituse ühele koolitusgrupile. Täpsem ajakava lepitakse Tellija ja Täitja vahel kokku. Tellija annab Täitjale teada koolituse hilisema alguse aja, mil koolituse I moodul peab algama. Tellija annab Täitjale uue koolitusgrupi läbi viimise tellimuse arvestusega 3 kuud enne koolituse eeldatavat algust. Tellijal on õigus, vastavalt eelmise koolitusgrupi tagasisidele ja Tellija põhjendatud ettepanekule, enne uuele koolitusgrupile koolituse tellimist, nõuda Täitjalt ühe või mitme koolitusmooduli koolitaja välja vahetamist.

Tellija jätab endale õiguse kootöös Täitjaga korrigeerida koolituste aegu vastavalt vajadusele ehk samal ajal võib paralleelselt käia erinevate moodulite koolitused erinevatele gruppidele (üks grupp on lõpetamas ja teine alustab).

Tellijal on õigus tellida koolituse mooduleid lisaks eraldiseisvana ehk ei telli kõiki koolituse mooduleid. Grupi suuruseks on maksimaalselt 25 osalejat.

3. Tööde teostamine ja üleandmine

Koolitus toimub Tellija poolt tagatud koolituseks sobivates ruumides, kus on võimalik viia läbi grupiarutelusid ja rollimänge.

Tellijal on õigus küsida selgitusi valitud teemade ja meetodite osas, anda suuniseid õppeprotsessi ja materjalide ning koolituse sisu ja korralduse osas. Tellija annab tagasiside hiljemalt 10 tööpäeva jooksul.

Tellija kinnise lasteasutuse teenuse tiimi liikmetel on võimaldatud viibida koolitusel kohapeal, monitoorida ning anda koolitajatele jooksvalt tagasisidet, millega koolitajatel on kohustus arvestada.

Tellija kogub koolitusel osalejatelt kirjaliku tagasiside vahetult iga koolituspäeva lõpus ja pool aastat pärast koolituse läbimist.

Lepingu täitmisega seotud kohtumised toimuvad virtuaalkeskonnas, kui pooled ei lepi kokku teisiti. Esimesel kohtumisel lepatakse kokku täpne koolituse ajakava, ning muud dokumenteerimisega seotud küsimused.

Täitja annab Tellijale lõplikud korrigeeritud materjalid, milles on arvestatud Tellijapoolse sisendiga, mis on saadud koolitavatelt ja koolituse vaatlustelt. Lõplikud koolitusmaterjalid antakse üle digitaalsel kujul pärast koolitusmooduli läbiviimist. Kõik õppematerjalidega seotud õigused tulevad üle Sotsiaalkindlustusametile.

Tööde üleandmine kinnitatakse üleandmise-vastuvõtmise aktiga. Akt on aluseks tasu maksmisel. Tööde eest tasutakse iga mooduli järel, pärast iseseisvate tööde tagasisidestamist. Tellijal on õigus keelduda töö vastuvõtmisest, kui see ei vasta hanke alusdokumentides ja pakkumuses sätestatule. Tellija määrab üleandmisel ilmnunud puuduste kõrvaldamiseks tähtaja.

4. Keskkonnahoidlikud lahendused

Täitja peab lepingu täitmisel eelistama keskkonnahoidlikke lahendusi:

- töökoosolekud ja muud kohtumised viiakse läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge;
- vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale;
- Täitja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefaile ning seega vähendada digireostust;
- lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

5. Nõuded koolitajale

5.1. Täitja peab tagama koolitajate arvu selliselt, et on võimeline läbi viima koolituse vastavalt tehnilises kirjelduses (sh õppekavas) toodud eesmärkidele ja sisule.

5.2. Täitja kaasab koolituse läbiviimisesse vastavalt mooduli teemadele sobivad valdkondliku koolitamise kogemusega koolitajad ja vajadusel kaasates täiendavad eksperdid. Tellija poolt etteantud kompetentsid koolitajale peavad olema tagatud koolitajate peale kokku.

5.3. Täitjal on õigus vahetada või lisada pakkumuses nimetatud koolitajaid ainult pärast lepingu sõlmimist tingimusel, et Tellija on andnud eelneva kirjaliku nõusoleku ja koolitaja asendatakse vähemalt samaväärse kompetentsiga.

5.4. Arvestades koolituse iseloomu ning seotust laste heaolu valdkonnaga, tagab täitja koolituste läbi viimisel koolitajad, kes ei ole toime pannud süütegu alaealise vastu ega

isikuvastast süütegu ning kelle suhtes ei ole koolituste toimumise ajal pooleli menetlust nimetatud süütegudega seoses.

Koolitajatel peab olema:

I mooduli I teema koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrghariduse II aste õppekavagrupis*** õigus või sotsiaalteadus ja süvendatud teadmised laste õigustest ning nende tagamisest sh laste õiguste tagamisest kinnisel teenusel.

I mooduli II teema koolitajal peab olema vähemalt riiklikult* tunnustatud kõrgharidus I aste õppekavarühmas sotsiaaltöö ja nõustamine või õppekavagrupis sotsiaalteadustes ja vähemalt 3 aastane töökogemus grupiprotsesside ja/või grupitööde läbiviimise koolitajana/õppejõuna**.

II mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult tunnustatud kõrghariduse II aste õppekavarühmas psühholoogia ning praktiline töökogemus traumakogemusega lastega töös.

III mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult tunnustatud kõrghariduse I aste õppekavarühmas psühholoogia ja miljööteraapia meetodi järgi töötamise kogemus või muu riiklikult tunnustatud kõrghariduse I aste ja miljööteraapia meetodi järgi töötamise kogemus ja vähemalt 3 aastane töökogemus traumakogemusega lastega töötavas asutuses.

IV mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult tunnustatud kõrghariduse II aste õppekavagrupis sotsiaalteenustes või sotsiaalteadustes ja läbitud Taastava õiguse koolitaja koolitus ning vähemalt kolme aastane töökogemus taastava õiguse vahendajana.

V mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult tunnustatud kõrghariduse I aste õppekavagrupis sotsiaalteenustes või sotsiaalteadustes ja läbitud VERGE metoodika instruktori koolitus ning vähemalt kolme aastane töökogemus VERGE instruktorina.

VI mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult tunnustatud kõrghariduse II aste õppekavagrupis sotsiaalteadustes või õppekavarühmas sotsiaaltöö ja nõustamine või muu sotsiaalvaldkonna kõrgharidus ning laialdased teadmised enesemääratlemis teooria rakendamisest.

VII mooduli koolitajal peab olema vähemalt riiklikult tunnustatud kõrghariduse I aste õppekavagrupis sotsiaalteadustes või õppekavarühmas sotsiaaltöö ja nõustamine ja/või töökogemus lapsepõhise võrgustiku juhina (juhtumikorraldajana)/koolitaja (õppejõud).

**Riiklikult tunnustatud kõrghariduse I astme all peetakse silmas bakalaureuse kraadi või rakenduskõrgharidust ja II aste magistrikraad või sellega võrdsustatud tase. Välismaal väljastatud diplomite puhul peab isik tõendama, et õppeasutus on diplomi väljastamise ajal akrediteeritud õppeasutus.*

***koolitaja (k.a õppejõud) töökogemuse all peetakse silmas koolitusi, mis kinnitatud õpiväljundipõhise õppekava ja õppekorralduse aluste kohaselt.*

****õppekavarühm/õppekavagrupp- hankija peab silmas Vabariigi Valitsuse 11. juuli 2019. a määrus nr 62 „Kõrgharidusstandard” Lisas 3 sätestatud õppekavarühmasid ning nende jaotust.*